

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ**

**МАКРОЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2007 ГОДИНА**

Сектор за макроекономска политика

Скопје, декември 2006 година

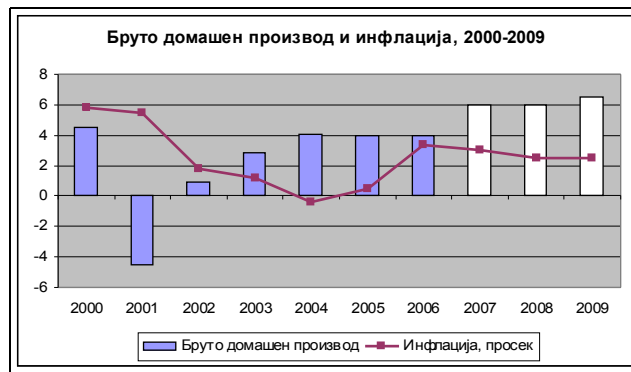
**МАКРОЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ЗА 2007 ГОДИНА**

Содржина

1. Тековен макроекономски амбиент.....	3
2. Појдовни претпоставки и цели на макроекономската политика.....	4
3. Реалниот сектор во 2007 година.....	5
3.1. Макроекономски проекции.....	5
3.2. Секторски политики.....	6
3.2. Структурни реформи.....	12
3.3. Политика на цени	17
3.4. Политики од областа на животната средина.....	18
4. Монетарна политика.....	19
5. Фискален сектор.....	20
5.1. Даночна политика.....	21
5.2. Политика на буџетски расходи.....	22
5.3. Инвестиции во јавниот сектор.....	23
5.4. Управување со јавниот долг.....	24
6. Надворешен сектор.....	25
6.1. Мерки за поттикнување на извозот.....	25
6.2. Соработка со Европската Унија.....	26
6.3. Соработка со меѓународните финансиски институции.....	27
6.4. Европска интеграција.....	28
Анекс 1 Проекција на макроекономските агрегати.....	29

1. Тековен макроекономски амбиент

Во првата половина на 2006 година, Бруто домашниот производ (БДП) оствари реален пораст од 2,7%, при проектиран годишен раст од 4%. Растот главно се должи на високиот раст во секторот сообраќај и врски од 7,8% во однос на истиот период лани, и секторот трговија, каде годишниот пораст изнесува 5,8%. Остварувањата во реалниот сектор се пониски од првичните проекции заради релативно нискиот раст на индустриското производство и речиси стагнантното градежништво. Имено, по високиот раст на индустриското производство од 7% во 2005 година, во периодот јануари-октомври 2006 година истото е зголемено само за 2,8%, додека пак проектираната стапка на раст за 2006 година изнесува 4,1%. Потфрлувањето на индустриското производство се должи на нискиот раст на преработувачката индустрија од 2,9%, имајќи го во предвид нејзиното учество од 79% во вкупниот индекс. Истовремено, пад од 1,5% е реализиран во секторот снабдување со електрична енергија, гас и вода, со учество од 18,8% во индустриското производство. Силен раст од 35% во периодот јануари-октомври е остварен во секторот вадење на руди и камен, но неговото учество е мошне ниско.

Извор: Државен завод за статистика

Во првата половина од 2006 година, градежништвото оствари мошне низок раст од 0,5% поради одложување на неколку важни инфраструктурни проекти (обиколница Скопје, системот Злетовица итн.). Спротивно на очекувањата и најавите за успешна летна туристичка сезона, туризмот забележа низок раст од 0,6%. И покрај ова, движењето на вработеноста и платите во секторите градежништво и туризам, покажуваат повисок реален раст.

Сепак, земајќи ја предвид динамиката на растот на индустриското производство од претходните години, односно понизок раст во првата половина на годината со интензивирање на растот кон крајот на годината, се очекува подобрување на остварувањата во индустриското производство и БДП до крајот на 2006 година. Макроекономскиот ризик за реализација на проектираните стапки на раст се високите трошоци за електрична енергија условени од порастот на цената на енергијата на регионалниот пазар, што влијае врз трошоците на работењето на домашните компании.

Отстапување во однос на проекциите е присутно на полето на инфлацијата, каде согласно проекциите, се очекуваше постигнување на просечна стапка од 2% за 2006 година. Високиот пораст на цената на нафтата и нафтените деривати на светските берзи, порастот на цените на тутунот и тутунските производи (како резултат на измените на акцизата), како и значително повисокиот пораст на цените за исхрана, придонесоа стапката на инфлација мерена преку трошоците на живот во првите десет месеци од 2006 година да изнесува 3,2%. Земајќи го предвид покачувањето на цената на електричната

енергија од почетокот на септември 2006 година, како и очекуваниот пораст на цената на парното греење, до крајот на годината се очекува одржување на ова ниво на инфлација.

Во периодот јануари-септември 2006 година е остварен значителен пораст на надворешно-трговската размена, при што извозот на стоки изразен во доларска вредност забележа пораст од 15,5%, при истовремено зголемување на увозот за околу 13,4%. Притоа, трговскиот дефицит во овој период се зголеми за околу 10% на годишно ниво достигнувајќи 945,7 милиони долари. Ваквата состојба во најголем дел е иницирана од значителниот пораст на цената на нафтата на светските берзи, односно во порастот на трговскиот дефицит нафтата учествува со приближно 25%. До крајот на 2006 година се очекува продолжување на трендот на зголемување на извозот на стоки, но со повисоки стапки на раст, при истовремено стабилизирање на растот на увозот. Оттука, висината на трговскиот дефицит ќе забележи раст согласно проекциите, односно ќе изнесува околу 21% од БДП. Во исто време, дефицитот на тековната сметка се намали, пред сè како резултат на високото ниво на трансфери (главно приватните), така што првичната проекција за дефицит од 3,5% БДП се ревидираше на околу 1,0% до 1,5% од БДП. Значителниот пораст на извозот, високото ниво на трансфери, дисциплинираната фискална политика, како и добрата координација меѓу фискалната и монетарната политика, придонесоа за значителен пораст и на бруто-девизните резерви во 2006 година. На крајот на октомври, бруто девизните резерви достигнаа ниво од 1.778 милиони САД долари или 4,7 месечна покриеност на увозот, што во споредба со крајот на 2005 година претставува пораст од 453 милиони САД долари.

Конечно, во првите два квартали на 2006 година остварени се позитивни резултати на пазарот на работна сила. Според податоците од Анкетата на работна сила (АРС), стапката на вработеност на крајот на вториот квартал е зголемена за 0,6 процентни поени во однос на истиот квартал лани. Истовремено, стапката на невработеност се намали за 1,3 процентни поени, иако таа е сеуште на мошне високо ниво од 36,1%. Оттука, во наредниот период е неопходно остварување на повисоки стапки на раст на БДП за намалување на овој економски и социјален проблем.

2. Појдовни претпоставки и цели на макроекономската политика

Макроекономската политика на Владата на Република Македонија за 2007 година претставува операционализација на Владината програма за работа 2006-2010. Основна карактеристика на истата е силна реформска компонента изразена во интензивирањето на отпочнатите реформи и започнување нови заради забрзување на целокупниот економски раст и развој на земјата, зголемување на вработеноста и подобрување на животниот стандард. Целите на економската политика во 2007 година се:

А) Натомошно водење на прудентна макроекономска политика. Сепак, улогата на фискалната, монетарната и надворешно трговската политика ќе биде ревидирана, односно наместо инструменти за одржување на status quo позиција и неутрализирање на случајни економски и политички шокови, истите ќе се користат како механизми за регулирање на економијата и за создавање на услови за високи и стабилни стапки на раст.

Б) Создавање на поволно бизнис окружување. Оваа цел ќе биде постигната преку длабоки и сеопфатни реформи, и тоа: намалување на оптовареноста на платите и на активноста на фирмите со даноци (комплетна даночна реформа);

силна борба против корупцијата и “данокот за поткуп”; рационализација на регулативата; подобрување на пристапот до финансиски средства; модернизирање на катастарот; инвестирање во инфраструктурата; итн.

В) Зголемување на вработеноста, подобрување на животниот стандард, а во таа насока и намалување на сиромаштијата. Ова ќе се остварува со создавање на услови за отворање на нови работни места преку реформи на пазарот на трудот, и индиректно, преку мерките за пораст на производството и инвестициите. Владата на Р. Македонија во соработка со социјалните партнери ќе креира активни политики и мерки за намалување на невработеноста и обезбедување квалитет и продуктивност на работното место.

Г) Подготовка на Р. Македонија за влез во ЕУ. На овој план, Владата на Р. Македонија ќе обезбеди оптимално секвенционирање на приближувањето на домашното законодавство кон европското; подготовка на стратешките документи неопходни за користење на структурните фондови на ЕУ; зајакнување на регулаторните тела во контекст на ЕУ; јакнење на институционалниот капацитет за преговори со Унијата; итн.

3. Реалниот сектор во 2007 година

3.1. Макроекономски проекции

По подолг период во кој макроекономската стабилност беше одржувана преку рестриктивна монетарна и фискална политика на штета на економскиот раст, проектираната стапка на реален пораст на БДП во 2007 година изнесува 6%. Во текот на 2007 година ќе се оствари релативно ниска стапка на инфлација (мерена преку трошоците на живот) од околу 3%.

Забрзувањето на растот во 2007 година ќе биде резултат на горенаведените реформи во економската и пошироката општествена сфера, кои Владата на Р. Македонија почна да ги спроведува кон крајот на 2006 година, а кои ќе се интензивираат следната година. Целта на истите е непосредно или посредно да се стимулира инвестиционата активност, како од домашни така и од странски извори, со што ќе се поттикне развојот на македонската економија и вработеноста.

Од производен аспект, значаен ефект врз растот на БДП и понатаму ќе има индустриското производство кое се очекува во 2007 година да се зголеми за 6%. Повисоки стапки на раст на производството се проектирани и во секторите сообраќај и врски, трговија, градежништво и земјоделство. Во поглед на расходната структура на БДП, растот во 2007 година ќе биде предводен од инвестициите кои се очекува да се зголемат за 10-15%, како и од приватната потрошувачка која ќе се зголеми за околу 6%. Високата проектирана стапка на раст на инвестициите во 2007 година (како и во наредниот период) е резултат на горенаведените владини мерки за поттикнување на истите, како и активностите на Агенцијата за странски инвестиции и на двајцата министри без портфел задолжени за привлекување на странски инвеститори. Порастот на приватната потрошувачка се должи на високиот реален пораст на платите во 2006 година (околу 3,7%), порастот на кредитите одобрени на домаќинствата (околу 25%), како и на високото ниво на приватни трансфери. Поради нискиот раст, јавната потрошувачка ќе има незначителен придонес врз БДП од околу 0,5 процентни поени. Негативното влијание на нето извозот во формирањето на БДП присутно во 2006 година значително ќе се намали во 2007 година имајќи ги во предвид проектираните стапки на пораст на извозот и увозот.

Интензивирањето на економската активност во 2007 година ќе се одрази и врз обемот на стоковната размена со странство. Проектираниот пораст на извозот изразен во доларска вредност изнесува 12,5%, а на увозот 10,4%. Оттука, трговскиот дефицит ќе изнесува 21,1% од БДП, што е на исто ниво од минатата година. Дефицитот на тековната сметка на платниот биланс ќе се зголеми на 3,4% од БДП бидејќи приватните трансфери се очекува да останат на исто ниво како во 2006 година.

Во делот на пазарот на работна сила, во 2007 година се очекуваат подобрувања, односно пораст на вработеноста за 4%. Владата директно ќе влијае врз намалување на невработеноста преку спроведување на активни политики за вработување во согласност со оперативниот план за активни политики усвоен од Владата на крајот на 2006 година. Посредно, растот на вработеноста ќе биде резултат на изедначувањето и намалувањето на стапките на персоналниот данок на доход, односно намалените трошоци за работна сила, како и на останатите мерки кои Владата ќе ги спроведе на микро план во насока на подобрување на деловното окружување.

3.2. Секторски политики

Порастот во економијата во 2007 година во најголем дел ќе се должи на позитивните перформанси во индустријата поради нејзиното високо учество во додадената вредност, меѓутоа релативно високи стапки на раст се проектирани и во секторите сообраќај и врски, трговија, градежништво и земјоделство.

Индустрија - Водењето на активна индустриска политика во 2007 година од страна на Владата на Р. Македонија ќе создаде услови за пораст на индустриското производство од околу 6% на годишно ниво. Како резултат на стабилното позиционирање во производната сфера и на светскиот пазар, ќе продолжат позитивните трендови во металургијата, производството на нафтени деривати, неметали и градежни материјали, електрични машини и апарати, текстилни производи, храна и пијалоци.

Истовремено, позитивни ефекти врз индустриското производство ќе има и долго очекуваното рестартирање на капацитетите од рударско-топилничкиот сектор, рестартирање на други продадени капацитети од преработувачката и во останатите сфери.

Проектираниот раст на индустриско производство во 2007 година, во голема мера е условен од високата цена на енергенсите која подолг период се заканува врз рентабилното одржување на производството кај големите потрошувачи на мазут и други нафтени деривати.

Во 2007 година, во рамки на мерките кои ќе се спроведуваат во индустрискиот сектор, активностите на Владата ќе бидат во следните правци:

- подобрување на конкурентноста на македонската индустрија фокусирајќи се на најприоритетните столбови, како што се базичните фактори на производство, ефикасноста, продуктивноста и иновативноста. За таа цел, во рамките на реализација на Проектот на Светска банка за подобрување на деловната клима – БЕРИС, ќе биде изработена Стратегија за индустриска политика, како единствен рамковен документ со конкретни мерки за подобрување на конкурентноста и развој на индустријата;

- подобрување на техничко-технолошкиот развој на процесите и финансиска и техничка поддршка на деловните субјекти во воведување на стандарди за управување со квалитетот на македонските производи - ИСО, како услов за позиционирање на пазарите и интегрирање со ЕУ;

- партиципација во усогласувањето со европското законодавство и негова имплементација како континуиран процес.

- Во рамките на индустриската политика, посебно внимание ќе се посвети на:

- Имплементирање на Стратегијата за развој на текстилната индустрија на Р. Македонија заради надминување на проблемите и производно реструктурирање со зголемена продуктивност, сопствени високо-доходовни производи со бренд, како и постепено напуштање на „лон“ системот во работењето и цврсто позиционирање на светскиот пазар.

- Продолжување со процесот на имплементирање на Националната програма за реструктурирање и преобразба на челичната индустрија како обврска од Спогодбата за стабилизација и асоцијација со ЕУ и одредбите од Протоколот 2 за производи од железо и челик. Основна цел е создавање услови за производителите на челик да можат да остварат максимална профитабилност, зголемување на производството и извозот.

- Изработка на стратегии и проекти за поинтензивен развој на дрвната преработувачка индустрија како брзоразвоен сектор, преку подобрување на можностите за зголемување на производството на техничка дрвна маса со познати методи-плантажирање на брзорастечки лисјарски видови на слободни необработливи површини.

- Реализација на проекти за јакнење на институционалниот развој на државната администрација и пружање на помош на компаниите за нивно успешно аплицирање за претпристапните фондови – ИПА.

Дел од индустриската политика која Владата ќе ја води во 2007 година е реализацијата на побрзо и поефикасно водење на стечајните постапки и имплементација на новиот Закон за стечај, како значаен предуслов за подобро деловно окружување. Истовремено, активно ќе се спроведуваат европските стандарди преку нивно индосирање во македонски стандарди, а повлекување на т.н. чисти конфликтни национални стандарди, кои ќе важат за поедини индустриски области согласно приоритетите. Владата ќе ги интензивира активностите за оценка на сообразноста. Стандардите кои ќе се применуваат во производството од страна на економските субјекти, ќе бидат процесуирани на оценка на нивната сообразност од страна на независно тело (претходно акредитирано), кое ќе биде задолжено да ја врши оценката на сообразност за производ или серија производи.

Енергетика - Во рамките на активностите за усогласување на законодавството со целокупната легислатива на Европската Унија, ќе продолжат активностите за изготвување на секундарната легислатива во областа на енергетиката (правилници, уредби, правила и други акти), со кои поблиску ќе се дефинираат условите, правилата и оперативноста на функционирање на пазарот на енергија.

Врз основа на акциониот план за имплементација на обврските кои произлегуваат од Договорот за енергетска заедница на ЈИЕ, ќе се превземат конкретни активности за реализација на предметните обврски кои главно се однесуваат на имплементација на правната рамка на ЕУ во енергетиката, унапредување на безбедноста во снабдувањето со енергија и друго.

Во *електроенергетскиот сектор* ќе се превземат активности за консолидација на енергетските претпријатија АД МЕПСО и АД ЕЛЕМ во сите сегменти на работењето: технички, економско финансиски, правен и развојно инвестициски.

Во 2007 година, Владата на Р. Македонија ќе ги продолжи сите тековни проекти и ќе отпочне низа нови проекти за засилување на хидроенергетскиот потенцијал во земјата, кои се детално наведени во делот 5.3. Притоа, до 15 јануари 2007 година ќе се издаде концесија за најмалку 70 мали хидроцентрали и на секои 5 месеци ќе се издава концесија за 70 мали хидроцентрали (за вкупно 400 мали хидроцентрали – 2009 година).

Владата ќе преземе активности за отворање на рудникот Живојно кај Битола, а во соработка со АД ЕЛЕМ ќе подготви студија во однос на можноста ТЕ Осломеј да користи комбинирано гориво природен гас и јаглен. Во 2007 година ќе биде распишан нов меѓународен јавен повик за продажба на акции и инвестирање во АД ТЕЦ Неготино.

За да се создадат можности за воведување на централно греење во населени места во Републиката, ќе се превземат активности за реализација на Проектот за повеќе топлани за централно греење и механизми за приклучување на домаќинствата на централно греење.

Во *гасоводниот сектор*, ќе се превземат активности со кои ќе се овозможи поголемо користење на гасот како енергенс во индустријата, домаќинствата, како и за производство на електрична енергија во когенеративни постројки. Исто така, ќе се интензивира натамошниот развој на гасоводниот систем во магистралниот и дистрибутивниот дел, а ќе продолжи и изградбата на првата гасна термоелектрана-топлана во Скопје, финансирана од АД "Топлификација" Скопје и руската компанија ИТЕРА.

Со цел дефинирање на правците на долгорочниот развој на енергетиката во Република Македонија во наредниот период и негово инкорпорирање во енергетската стратегија на регионот и пошироко, во 2007 година ќе започне подготовката на Стратегија за долгорочен развој на енергетиката во Република Македонија до 2030 година.

Во насока на зголемување на енергетската ефикасност и искористувањето на обновливите извори на енергија ќе продолжат активности за реализација на конкретни енергетски, економски и еколошки оправдани проекти преку создавање на законска рамка и техничка и финансиска поддршка. Владата ќе подготви Програма за отворање кампања за штедење на електрична енергија и ќе објави тендер за маркетинг куќа која ќе ја спроведе кампањата. Ќе се стимулира користењето на сончева енергија и ќе се распише тендер за ветерници.

Со цел зајакнување на институционалните капацитети во енергетиката, ќе продолжат активностите за екипирање на Агенцијата за енергетика, која ќе дава стручна поддршка во реализацијата на предвидените активности во овој сектор.

Земјоделство – Во 2007 година се очекува пораст на земјоделството од околу 5%. Развојот во овој сектор ќе биде во согласност со Националната Стратегија

за развој на земјоделството и рурален развој со придружен Оперативен план. Активностите ќе бидат насочени кон:

- зајакнување на конкурентноста на земјоделството на домашните и странските пазари;
- оптимално користење на расположливите природни ресурси на еколошки одржлив начин;
- обезбедување на здрава и исправна храна за потрошувачите и тоа во поголем обем од домашно потекло, во согласност со компаративните предности на производството на поединечни гранки;
- поддршка на развојот на руралните средини заради запирање на процесот на понатамошна депопулација на цели делови од државата и одржување на рамномерен регионален развој;
- постепено усогласување на Македонската земјоделска политика и институциите со Заедничката Земјоделска Политика на ЕУ (ЗЗП) со респектирање на националните приоритети и интереси во развојот на секторот.

Воспоставувањето на поддржувачка инфраструктура за аплицирање на политиките на ЗЗП, како и условот за кофинансирање, како предуслови за користење на претпристапните средства од ИПАРД програмата, ќе бара значително повисоки средства за земјоделството од Државниот буџет. Во таа насока, ќе се обезбеди планираното зголемување на Буџетот секоја година од следната 2007, сè до кумулативни 17,8 милиони евра во 2010 година. За таа цел, Владата на Р. Македонија веќе формира ИПАРД Агенција за извршување на платежни активности, контрола и ревизија за реализација на три мерки од ИПАРД планот - инвестиции во фарми, инвестиции во преработувачка индустрија и диверзификација на неземјоделски активности во руралните средини - заради успешно менаџирање на ЕУ претпристапните фондови за рурален развој.

Конечно, во 2007 година Владата ќе спроведе Земјоделски попис, по близу 40 години од последниот попис. Истиот е неопходен заради согледување на реалната состојба со земјоделскиот имот и стока од што зависи воведувањето на обемни системи за имплементација на ЗЗП, согласно процесот на евро-интеграција и Акциониот план за европско партнерство (АП-ЕП) и Националната програма за усвојување на правото на ЕУ (НПАА).

Еден од приоритетите на земјоделската политика во 2007 година е зајакнување на институционалниот капацитет за водење на структурни реформи во секторот, особено за унапредување на инспекцискиот надзор во делот на зајакнување на стандардите за квалитет и имплементација на програмите. Истовремено, ќе се реструктурира и зајакне системот на трансфер на знаења во делот на наука и истражување и системот на тестирање на квалитет преку референтни лаборатории. Владата ќе го поттикне создавањето на нови и ќе го поддржува зајакнувањето на веќе постоечките организации на производители преку: грантови за подобрување на институционалниот капацитет на организациите, инвестиции во инфраструктура на земјоделските здруженија, поддршка на нивните активности и советодавни пакети за развој на земјоделските здруженија. Ќе биде подобрен пристапот до рурални кредити, со цел интензивирање на инвестиционата активност во земјоделските производни единици и заради подобрување на структурата на земјоделските стопанства.

Исто така, во функција на развојот на земјоделството ќе продолжи реализацијата на проектот од Меѓународниот фонд за развој ИФАД 1 и 2, преку веќе постојните кредитни линии кои се реализираат преку деловни банки и штедилници. Во 2007 година се очекува и кредитната линија ИФАД 3.

Во 2007 година, Владата ќе ја продолжи реализацијата на повеќе инвестициски проекти за реконструкција и модернизација на системите за наводнување на земјоделските површини со цел зголемување на земјоделското производство.

Сообраќај и комуникации – Проектираниот раст на сообраќајот и комуникациите во 2007 година е помеѓу 8 до 9%. Овој раст се базира на предвидениот пораст во индустријата, имајќи ја во предвид докажаната врска помеѓу овие два сектори, натамошното продолжување на трендот на пораст на телефонските импулси, особено во мобилната телефонија, како и реформите кои ќе се спроведат во овој сектор.

Во 2007 година, Владата на Р. Македонија ќе спроведе значителни реформи во телекомуникациите во смисла на либерализација на овој пазар што ќе влијае врз намалување на трошоците за работење на фирмите и врз натамошната глобализација на македонската економија. За таа цел, ќе биде извршена демонополизација и дерегулација на телекомуникациите, отстранување на сите законски пречки за целосна либерализација во фиксната телефонија, регулација и стимулација на конкуренцијата кај кабелските оператори и решавање на статусот на јавните локални радиодифузни претпријатија. Истовремено, законската регулатива од областа на телекомуникациите и информатиката ќе биде целосно приспособена со регулативата на ЕУ.

Владата во текот на 2007 година ќе го започне процесот на продажба на преостанатиот дел од акциите што ги поседува во А.Д. Македонски Телекомуникации. Притоа, кон крајот на 2007 година ќе почне да работи и третиот мобилен оператор, а ќе се овозможи и преносливост на телефонските броеви од една на друга мрежа. Во 2007 година преку јавен тендер се планира да започне и процесот на доделување на фреквенциите потребни за WiMax, неминовни за воведување на нови услуги, а со тоа и создавање дополнително конкурентно опкружување.

Започната е изработка на Национална стратегија за развој на електронските комуникации, во која посебен осврт ќе се даде на обезбедувањето на универзалната услуга и нејзината достапност до граѓаните.

Заради остварување на владината определба за поддршка на развојот на информатичко општество, ќе биде изготвена Broadband стратегија потполно комплементарна на веќе усвоената Национална стратегија за информатичко општество. Овие стратегии ќе претставуваат силен поттикнувач на балансиран економски процес кон воспоставување на Информатичко општество во Република Македонија. Ќе се реализира т.н. р'бетна електронска комуникациска мрежа, која ќе ги спојува владините и јавните институции, а во идните фази и локалните општини.

Владата на Р. Македонија ќе превземе мерки за унапредување на железничкиот и авионскиот сообраќај и транспорт, поради значењето на развиената инфраструктура врз привлекувањето на инвестиции и воопшто вршењето на бизнис. За таа цел, ќе биде комплетирана трансформацијата на ЈП Македонски Железници, а ќе се донесе комплетното законодавство неопходно за реструктуирање на железничкиот систем. Понатаму, развојот на железничката инфраструктура во иднина ќе се фокусира на реализација на проектите кои се однесуваат на пан-европските железнички коридори кои поминуваат во Р. Македонија.

Владата на Р. Македонија ќе спроведе значителни реформи и во областа на воздушниот сообраќај заради зголемена интеграција на земјата во глобалната економија. Имено, овој пазар ќе биде целосно либерализиран, во согласност со *acquis* на ЕУ, што ќе овозможи услови за доаѓање на "ефтини" авиопревозници. Понатаму, за унапредување на воздушниот сообраќај, во тек е прелиминарна фаза за подготовка на сеопфатна студија за среднорочен и долгорочен развој на аеродромите во Скопје и Охрид која, меѓу другото, ќе предложи и институционален модел за управување со двата аеродроми, и стратегија за подобрување на нивната конкурентност во регионот и за реализација на потребната финансиска поддршка и планираните инвестиции .

Туризам – Владата на Р. Македонија во 2007 година ќе води активна политика во туризмот и угостителската индустрија заради забрзување на развојот на овој сектор. Оваа политика ќе се остварува со агресивен настап на странските пазари, со подобрување на квалитетот на услугите и со зголемување на обемот на сезонската и вонсезонската понуда. Владата на Р. Македонија ќе донесе и имплементира Програма за развој на туризмот во 2007 година која во себе ќе содржи Под-програма за промоција на туризмот и Под-програма за развој на туристичката понуда.

Под-програмата за промоција на туризмот ќе ги содржи активностите кои се однесуваат на: изготвувањето и печатењето на промотивни материјали во кои ќе бидат презентирани туристичките потенцијали на Република Македонија во сите сегменти (летен, зимски, културен, верски, селски туризам, лов и риболов и др.) на повеќе странски јазици; изготвување на мултимедијално ЦД со кое Република Македонија ќе биде претставена како атрактивна туристичка дестинација; промоција на македонскиот туризам во странските туристички медиуми; соработка со странски новинари и туроператори; презентација на меѓународни саеми; организирање на бизнис форуми од регионален карактер; кампања за подигање на јавната свест за значењето на туризмот; поддршка на деловните субјекти за нивна интернет промоција и друго.

Под-програмата за развој на туристичката понуда ќе ги содржи следните активности: формирање на Поткомисија за развој на туризмот во рамките на Комисијата за економски развој на Владата на Република Македонија, што ќе овозможи координација при планирањето, програмирањето и имплементацијата на политиките за развој на туризмот, соработка со општините во делот на стратешкото планирање, билатерални спогодби за соработка во областа на туризмот, како и изработка на Стратегија за развој на туризмот во Република Македонија која ќе ги даде основните насоки за развој на туризмот за долгорочен период.

Ќе продолжи соработката со меѓународни организации и асоцијации како што се Светската туристичка организација (WTO), Европската комисија за патување (ETC), Централно Европската Иницијатива (CEI), а со измените на Законот за туристичка дејност и Законот за угостителска дејност и донесувањето на подзаконските акти ќе се обезбеди повисок квалитет во нормативното регулирање и давањето на угостителски и туристички услуги и подигнувањето на стандардите во двете области.

Во текот на 2007 година ќе се спроведуваат активности врзани со проектите и програмите кои се финансираат од меѓународни финансиски донации. Исто така, ќе се организираат обуки со цел стекнување на нови знаења на туристичкиот кадар во областа на менаџментот и зголемување на квалитетот на давањето на угостителски и туристички услуги.

3.2. Структурни реформи

Владата на Република Македонија во 2007 година ќе ги забрза предвидените реформи во повеќе сектори на економијата во насока на подобрување на климата за инвестирање и бизнис окружувањето заради забрзување на економскиот развој и доближување до ЕУ. Овие структурни реформи се целосно усогласени со аранжманите кои ги има Владата на Република Македонија со Меѓународниот монетарен фонд и програмата дефинирана со серијата последователни ПДПЛ аранжмани со Светската банка. Реформите ќе бидат комплементарни со барањата на европското законодавство и во себе го содржат духот на европска ориентираност.

Во таа насока, во текот на 2007 година ќе биде имплементирана следната реформска агенда:

А) Подобрување на инвестиционата клима во земјата преку:

- реформи во судскиот систем;
- реформи на пазарот на работна сила;
- зајакнување на финансиското посредување и супервизија; и
- други мерки за подобрување на деловната клима и привлекување на инвестиции.

Б) Зајакнување на управувањето со јавниот сектор преку:

- реформи во јавниот деловен сектор;
- реформа на јавната администрација;
- реформи во здравствениот сектор; и
- континуирано спроведување на процесот на децентрализација.

Наведените реформи ќе бидат поддржани со три заеми од Светска банка: Проект за регистрација на недвижности и катастар, Проект за подобрување на деловното окружување и Проект за имплементација на реформите во правниот и судскиот систем и институционална поддршка.

А) Подобрување на инвестиционата клима и привлекување на странски инвестиции

Реформи во судскиот систем - За подобрување на инвестиционата клима, во 2007 година Владата ќе ги продолжи реформите за зајакнување на владеењето на правото и доближување на судскиот систем до европските стандарди. Втората фаза во реформите, која е во тек и ќе продолжи во 2007 година, се состои од административни реформи за подобрување на ефикасноста на судската администрација и процесот на буџетирање. Основна цел на реформите е да се намалат доцнењата на судовите и да се зајакне извршувањето на судските одлуки. Ова ќе се постигне преку: примена на Законот за парнична постапка со кој ќе се забрза решавањето на предметите со воведување на построги крајни рокови и санкции за доцнење; засилен надзор над работата на нотарите и извршителите; и редовно следење на примената на Законот за медијација и Законот за вршење нотарски работи.

Професионализмот и независноста на судството ќе зајакне со реформа во изборот, назначувањето и унапредувањето на судиите и обвинителите, со цел да се воспостави систем на кариера. Истовремено, во 2007 година ќе почнат да се спроведуваат обуките предвидени со Законот за Академија за судии и јавни обвинители.

Реформите ќе овозможат и поефикасно решавање на управните спорови, односно со измените на Законот за прекршоци, јавните институции (НБРМ, УЈП, Царинската управа) ќе можат да наметнуваат санкции за прекршоците без претходна судска постапка.

Покрај горенаведеното, во 2007 година, Владата ќе ги донесе и сите 30 преостанати подзаконски акти предвидени со Законот за судови, а ќе бидат подготвени и измени и дополнувања на Законот за кривична постапка.

Реформи на пазарот на работна сила - Подобрување на животниот стандард, зголемување на вработеноста и намалување на сиромаштијата во 2007 година ќе се остварува со создавање на услови за отворање на нови работни места преку низа на реформи на пазарот на трудот, како и индиректно, преку мерките за пораст на производството и инвестициите. Политиките и мерките за поголема вработеност ќе произлезат од Националната стратегија за вработување 2006-2010 година, која ги инкорпорира политиките на вработување од ревидираната Лисабонска стратегија и Интегрираните насоки на ЕУ за раст и работни места. Операционализацијата на Националната стратегија за вработување ќе се реализира со дефинирање на предвидените програми, проекти и активности во Националниот акционен план за вработување 2006-2008.

Истовремено, Владата веќе подготвува Стратегија за одржлив развој во која една од главните компоненти е создавање поволни услови за зголемување на побарувачката на работна сила на среден и подолг рок.

Согласно ова и состојбите на пазарот на трудот, Владата на Република Македонија во соработка со социјалните партнери ќе креира активни политики и мерки за намалување на невработеноста и обезбедување квалитет и продуктивност на работното место. За таа цел, Владата утврди План за операционализација на активните мерки за вработување за 2007 година кој содржи: начин и динамика за реализација на мерките (опфат на корисници, реализација на средства), начинот на избор на корисниците опфатени со активните мерки за вработување, општините и регионите кои ќе бидат опфатени со мерките, извори на финансирање и одговорни субјекти во секој дел од имплементација на активните политика за вработување. Во планот се предвидени следните активни политики:

- ангажирање на невработени лица во единиците на локалната самоуправа, преку нивно вклучување во јавни работи во локална инфраструктура, испомош и сл;
- поддршка за самовработување (семеен бизнис) на долгорочно невработените (над 5 години) и корисниците на паричен надоместок по основ на невработеност, како и поддршка за прво вработување на млади лица до 27-годишна возраст;
- ангажирање на невработени лица од најнеразвиените региони во извршување на градежни работи, еколошки проекти и сл;
- субвенционирање на вработување на самохрани родители, хендикепирани лица и деца без родители;
- обука и совети на невработените за преквалификации, контакт со работодавачите, усовршување на нивните знаења и вештини, обука за компјутери и сл;

- стипендии за обука во странство за 250 млади лица секоја година
- (1000 лица за 4 години), со обврска да се вратат назад во Македонија;
- стипендии за 500 најдобри ученици и 1000 најдобри студенти и постдипломци;
- тримесечно вработување во летниот период за средношколци и студенти.

Дел од овие политики и мерки ќе бидат спроведени преку три проекти во соработка помеѓу Владата на Р. Македонија и УНДП: Партнерство за создавање нови работни места (семеен бизнис), Партнерство за креирање на работни места – самовработување и Програма за посредување при вработување, за кои се оцени дека во 2006 година дадоа позитивни резултати.

За целосна и успешна имплементација на предвидените политики ќе се направат измени и дополни на Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност и Законот за вработување на инвалидни лица. Со измени во Законот за работни односи ќе се зголеми флексибилноста на работната сила преку можност за ангажирање на работници на одредено време во сите дејности, без да мора однапред да се прецизира максималниот рок на договорот. Исто така, ќе се овозможи и стимулира работа со скратено работно време. Искуството покажува дека ваквата флексибилност посебно е корисна за одделни категории работници, како мајки со деца, млади работници и сл. Од друга страна пак, заради изнаоѓање на рамнотежа помеѓу флексибилноста и сигурноста, Владата ќе го зајакне Инспекторатот за труд како институција која ја гарантира сигурноста на работниците, односно е надлежна за почитување на законските права на работниците и стандардите за заштита при работа.

Зајакнување на финансиското посредување и супервизија – Во текот на 2007 година, Владата на Р. Македонија ќе спроведе реформи во следните сегменти на финансискиот систем: а) банкарскиот сектор; б) осигурувањето; в) пазарот на капитал; г) систем на платен промет.

а) *Банкарски сектор*. Приоритети на Владата во банкарскиот сектор во 2007 година се јакнење на неговата стабилност и конкурентност. Истите ќе се постигнат преку: зголемување на понудата на финансиски услуги во Република Македонија, односно отворање на филијали на странски банки; заокружување на регулаторната рамка за небанкарски финансиски институции и услуги (факторинг, кредитирање, парични картички); поттикнување на процесот на окрупнување на банките; и воспоставување на јавен кредитен регистар.

б) *Осигурување*. Во насока на обезбедување финансиски стабилен и на долг рок одржлив развој на осигурителниот пазар во земјата, во 2007 година акцент во областа на осигурувањето ќе биде ставен на поголема и поефикасна имплементација на законската регулатива. За таа цел ќе се спроведат следните активности: воспоставување на супервизорски орган во областа на осигурувањето како независна и самостојна институција за надзор со јавни овластувања доделени со закон, во согласност со принципите и стандардите на Меѓународната Асоцијација на осигурителни супервизори (IAIC); донесување на подзаконски акти кои произлегуваат од Законот за супервизија на осигурување во насока на детално регулирање на мерките за управување со ризик, како и постапките и процедурите за спроведување супервизија; унапредување на постапките и процедурите на спроведување супервизија заради развивање модерен систем на надзор и контрола насочен кон перманентно следење на работењето на друштвата од аспект на нивната изложеност на ризици и

превземање на превентивни и корективни мерки како и премин кон супервизија базирана на проценка на ризици; јакнење на административниот капацитет на супервизорскиот орган преку перманентна едукација на супервизорите и индустријата со цел целосно разбирање на процесот на управување со ризици и примена на адекватно корпоративно управување.

в) *Развој на пазарот на капитал.* Во 2007 година се предвидува продолжување на активностите во насока на континуирано подобрување и приспособување на законската рамка на законите од областа на пазарот на капитал со европските директиви. Во текот на 2007 година ќе профункционираат еквити фондовите, кои ќе се формираат со поддршка на Владата на Р. Македонија. Еквити фондовите се отворени инвестициони фондови за приватни вложувања со приватни понуди, во кои државата ќе учествува со една третина финансиски средства, додека во другите две третини ќе учествуваат странски и домашни комерцијални банки и меѓународни организации и институции.

г) *Систем на платен промет.* Во областа на системот на платен промет и ревизија, активностите во 2007 година ќе бидат насочени кон исполнување на обврските кои произлегуваат од Националната програма за усвојување на правото на ЕУ од областа на платниот промет, државната и комерцијалната ревизија. Притоа, ќе се изготви нов Закон за платен промет и нов Закон за државна ревизија.

Други мерки за подобрување на бизнис климата - Во 2007 година Владата ќе ја реформира економската легислатива со поедноставување на процедурите и намалувањето на ограничувањата во сите фази на водењето на деловни активности заради создавање на клима на максимални олеснувања за отпочнување на бизнис, заштита на сопственичките права и заштита на кредиторите. Ќе се прошират активностите кои ги извршува Едношалтерскиот систем и ќе се спроведе натамошно скратување на административните процедури за регистрирање на бизнис. Имено, постапката за регистрација на претпријатие ќе завршува најмногу за три дена, а ќе биде доволно да се пополни еден единствен стандардизиран формулар. Истовремено, значително ќе се намалат и трошоците за започнување на нов бизнис. Ќе се воведат правило „молчењето е одобрување“, односно доколку за три дена претприемачот не добие одговор од Едношалтерскиот регистар по поднесеното барање, надлежната институција е должна веднаш да ги издаде сите потребни документи за регистрација.

Една од најважните реформи за подобрување на деловната клима која Владата ќе ја спроведе во 2007 година е иновативниот реформски инструмент наречен регулаторна гилотина, со кој ќе се идентификуваат, скенираат и поедностават прописите со кои се регулира вршењето на бизнис заради елиминирање на неефикасните и антипазарни елементи во старата законска регулатива. Ефектите од регулаторната гилотина ќе бидат: помала бирократија, намалување на бројот на регулаторни инструменти, помала корупција, сигурност во работата на бизнисмените и мотив за пријавување и регистрирање на сите регулаторни барања во единствен регистар. Со ова ќе се добие комплетна слика на регулаторната структура и ќе се овозможи проценка на влијанието на секоја планирана законска измена врз деловниот амбиент.

Континуираното имплементирање на проектот БЕРИС поддржан од Светска банка во 2007 година ќе ги поддржи следните активности: воспоставување на правна рамка и донесување правни акти за имплементација на регулаторната гилотина; институционална надградба на инфраструктурата за квалитет и конкуренција; подобрување на ефикасноста во регистрацијата на деловните

активности и обезбедување на функционален систем за обезбедување и пристап до информации.

Покрај посредното влијание на претходно наведените реформи врз мотивираноста за инвестирање во Македонија, Владата ќе превземе активности за директно привлекување на странски инвестиции. Привлекувањето на инвеститорите ќе биде во форма на конзистентни проекти во повеќе сектори, со комплексно и интегрално координирање од страна на агенцијата Инвест Македонија, како единствено место за контакти и информации за привлекување на СДИ. За таа цел, веќе е поставен меѓународен експерт за директор на Агенцијата, а на почетокот на 2007 година Агенцијата ќе се докипира со човечки ресурси. Инвест Македонија ќе ги дефинира таргетираните инвеститори по земји, сектори, приоритети и “бренд имиња” и ќе ги промовира инвестициските предности во споредба со регионот. Ќе ги поттикнува гринфилд инвестициите, посебно оние извозно ориентирани, инвестиции кои обезбедуваат порамномерен регионален развој и инвестиции со кои се придонесува за зголемување на вработеноста. Привлекувањето на странски инвестиции ќе биде основна задача и на двајцата министри без ресор во Владата на Р. Македонија.

Во 2007 година ќе биде изготвен закон за Технолошки индустриски развојни зони со што ќе се создадат услови за развој на истите, и ќе започне реализација на проектите Вардарска силиконска долина и Аутсорсинг-Македонија.

Б) Зајакнување на управувањето со јавниот сектор

Реформи во јавниот деловен сектор - Процесот на трансформација на општествениот капитал ќе продолжи во 2007 година согласно позитивната законска регулатива, и тоа во следниве сегменти:

- приватизација на нетрансформирани претпријатија со општествен капитал кои не го завршиле процесот заради нивниот статус (стечај, доцнење со постапката, нецелосна документација итн.);
- продажба на акциите, кои државата сè уште ги поседува во приватизираните претпријатија, преку Македонската берза за долгорочни хартии од вредност;
- ќе се распише тендер за продажба на ДООЕЛ-ите во состав на АД ЕЛЕМ „Попова Шапка“, „Молика“, „Крушино“, „Светлина 2001“ и „Сепарација“;
- приватизација на претпријатија кои претходно беа исклучени од процесот, но со посебни закони и одлуки им е дадена таа можност (кино салите, 29 локални радио станици, делови издвоени од ЈП Македонска радиотелевизија, 10 субјекти произлезени од поделбата на ЈП Македонски шуми, две друштва на ЈП Македонски железници, здравствениот сектор и државниот капитал во останатите компании).

Реформи во јавната администрација – Спроведувањето на планираните реформи и приближувањето кон ЕУ директно зависат од капацитетот на јавната администрација. Јавната администрација ќе продолжи со извршување на задачите за подготовка на Република Македонија за членство во ЕУ, преку натамошна хармонизација на законодавството со тоа на Унијата и подготовка и реализација на реформите според препораките од мислењето на Европската комисија.

Во 2007 година ќе започне реформа на системот на наградување на вработените во јавниот сектор во рамките на ПДПЛ 3 аранжманот на Светската банка, заради зголемување на мотивираноста за подобро извршување на работните задачи. Истовремено, ќе се подготви закон во кој ќе се утврдат основните принципи на единствено уредување на платите во јавниот сектор со што ќе се обезбеди конзистентност во конкуренцијата заради задржување на квалитетни кадри во јавниот сектор, правичност, флексибилност, фискална одржливост и транспарентност од аспект на јавните финансии. Подготовката на законот ќе се врши во соработка со социјалните партнери.

Исто така, ќе се изврши максимално редуцирање на бирократијата и корупцијата преку дерегулација, намалени дискрециони права и воведување механизми за контрола и следење на работењето на администрацијата од страна на граѓаните. За таа цел, меѓу другото, Владата ќе воведо посебни отворени телефонски линии за пријавување на корупција во сите државни институции и ќе спроведе силна медиумска кампања за охрабрување на граѓаните за користење на истите. Заради поефикасно и економично обезбедување јавни услуги, Владата ќе го промовира концептот “вредност за дадените пари”, а во одредени сегменти ќе настапува преку партнерства со приватниот сектор од земјата и од странство.

Реформи во управување со средствата од здравствениот сектор – Во согласност со аранжманот со ММФ, реформите кои Владата ќе ги спроведе во здравствениот сектор во 2007 година ќе бидат насочени кон подобрување на квалитетот на услугите во услови на фискална консолидација на здравствените трошоци. За таа цел, уште на почетокот на годината, по завршената обука, во јавните здравствени установи ќе бидат назначени буџетски контролори кои ќе се грижат за економично трошење на финансиските средства. Откако ќе биде подготвена соодветна регулатива, во сите здравствени институции ќе бидат назначени економски директори одговорни за финансискиот менаџмент, наспроти медицинските директори кои ќе бидат надлежни за клиничките аспекти од работењето. Менаџерите кои ќе покажат негативни финансиски резултати во два последователни квартали, ќе бидат сменети.

Откако ќе ја стабилизира финансиската состојба во здравството, Владата ќе спроведе фундаментална реформа во овој сектор со која улогата на Фондот за здравствено осигурување (ФЗО) ќе биде трансформирана од институција за финансирање на инфраструктурата на здравствениот сектор во институција за финансирање и контрола на квалитетот на здравствените услуги. Притоа, ќе се премине кон буџетско финансирање на ФЗО според обемот на извршени услуги. На тој начин, ќе се зголеми ефикасноста на здравствениот систем и ќе се намалат дополнителните (приватни) трошоци кои ги плаќаат граѓаните за здравствените услуги, со што ќе се обезбеди еднаквост во пристапот до здравствените услуги и ќе се намали сиромаштијата.

3.3. Политика на цени

Во 2007 година ќе продолжи политиката на одржување на ниска инфлација, односно проектираниот пораст на просечното годишно ниво на инфлацијата (мерена преку трошоците на живот) изнесува 3%.

Во доменот на административната контрола на цените во јавните претпријатија, истата ќе се врши за цените од областа на: сообраќајот (поштенски услуги, превозот со железница и аеродромските услуги); одгледување и искористување на шумите; производството на сурова вода за водоснабдување на населението и стопанството, производство и дистрибуција

на вода за пиење, прочистување и одведување на отпадни води (освен колекторите); одржување на чистотата во градови и населби; и погребни услуги.

Во доменот на цените чие утврдување е во надлежност на независни регулаторни тела, Владата на Р. Македонија во 2007 година ќе превземе активности за зголемување на стручноста и независноста на регулаторните тела, односно Регулаторната комисија за енергетика и Агенцијата за електронски комуникации.

3.4. Политики од областа на животната средина

Во областа на животната средина и просторното планирање, во 2007 година активностите на Владата ќе бидат насочени кон продолжување со процесот на приближување кон политиките на ЕУ, за што е неопходно изготвување на:

- Закон за води, вклучително и подзаконски акти;
- Закон за бучава, вклучително и подзаконски акти;
- Закон за генетски модифицирани организми (ГМО);
- подготовка на подзаконски акти кои произлегуваат од неодамна донесените закони: Закон за животна средина, Закон за управување со отпад, Закон за природа и Закон за квалитетот на амбиентниот воздух.

Посебен акцент во текот на 2007 година ќе се стави на неколку стратешки документи, кои веќе се подготвени, но нивната имплементација не тече по дефинираниот план заради недостаток на финансиски и човечки ресурси. Такви документи се: Националниот еколошки акционен план; Стратегијата за заштита на биолошката разновидност со акционен план; Стратегиите за мониторинг, подигање на јавната свест, комуникација и управување со податоци; Стратегијата за управување со цврстиот отпад во југозападна Македонија; и Националниот план за управување со отпад.

Посебно внимание во 2007 година ќе се посвети на мерки за заштита на водите од загадување; подобрување на управувањето и заштита на водите, односно речните сливови (особено прекугранични сливни подрачја); заштита на езерата како природни добра; воспоставување на систем за управување со отпад на централно и локално ниво; воспоставување на систем за управување со хемикалии; воспоставување на мерки за ГМО и бучава; воспоставување на Мониторинг на сите медиуми од животната средина; јакнење и акредитација на лабораторијата за животна средина; и изработка на просторни планови и имплементација на Просторниот план на РМ.

Заради зајакнување на капацитетите за ефикасно управување со животната средина, Владата на Р. Македонија ќе ја стимулира соработката помеѓу надлежните органи на хоризонтално и вертикално ниво. За таа цел, ќе се утврдат практични насоки за начинот на управување со надлежности на централната власт и локалната самоуправа во доменот на животната средина. Исто така, ќе се воведат и други национални, регионални или локални структури со кои Република Македонија ќе се подготви за имплементација на регулативата и целосно искористување на фондовите на ЕУ.

Владата ќе настојува политиката за заштита на животната средина да се интегрира во останатите секторски политики, како средство за превентива во загадувањето, намалување на штетите и заштеда на финансиски средства во елиминирање на евентуалните штети. Тоа ќе се постигне низ имплементација на елементи од Стратешка оценка на животната средина (СЕА), оценка на влијанијата врз животната средина (ЕИА), целосна примена на процесот за

издавање интегрирани еколошки дозволи (IPPC), како и подобрување на процесот на одлучување, вклучувајќи и остварување рамнотежа помеѓу економската ефикасност и ефективноста на заштитата на животната средина.

Економските инструменти во форма на даноци, надоместоци, дозволи со кои може да се тргува, субвенции и други инструменти имаат за цел да обезбедат подобрувања во квалитетот на животната средина, пред сè преку промена на структурите на цените. Економските инструменти во животната средина ќе се применат во форма на: такси на употребена и испуштена вода; такси за намалување на употребата на супстанции што го осиромашуваат озонот; надоместок на испуштен ЦО₂ за енергетските извори, увозните стари гуми и управување со отпад. Исто така, ќе се разгледа можноста за воведување на такси за користење на природните и минералните ресурси.

Решавањето на еколошките проблеми, особено индустриските жаришта, ќе се обезбеди преку непречена работа на мониторинг системите на водите и воздухот, како основ за известување и носење одлуки, како и преку активно вклучување во меѓународните системи за заштита на животната средина, а во рамки на националните финансиски и економски можности.

4. Монетарна политика

Монетарната политика во 2007 година ќе биде насочена кон понатамошно одржување на ценовната стабилност, во функција на креирање поволен амбиент за динамичен и одржлив економски развој. Со цел одржување на конзистентна макроекономска рамка, во 2007 година ќе продолжи активната координација на монетарната политика со останатите сегменти на макроекономската политика, особено со фискалната политика. Покрај вообичаената координација во доменот на планирање на ликвидносните ефекти на буџетската потрошувачка, во 2007 година ќе продолжат активностите на НБРМ и Министерството за финансии во насока на натамошен развој на пазарот на државни хартии од вредност. Така, во 2007 година ќе продолжи постепената замена на благајничките записи на НБРМ со државни записи за монетарни цели, во функција на воспоставување на хомоген пазар на државни хартии од вредност и негово натамошно зајакнување.

Одржувањето на стабилен девизен курс на денарот во однос на еврото, како посредна монетарна цел, се очекува да придонесе за успешно остварување на проектираната просечна стапка на инфлација во 2007 година од околу 3%. Проекциите на клучните индикатори од реалниот сектор на економијата - БДП и инфлација, како и очекувањата за поставеноста на фискалната политика и проекциите за екстерниот сектор, претставуваат основа за проекцијата на монетарните и кредитните агрегати за 2007 година.

Проектираниот пораст на примарните пари во 2007 година изнесува 12,8%. Од аспект на одделните компоненти, во 2007 година се очекува побарувачката за готови пари да забележи пораст на годишна основа од 7%, што претставува забавена динамика на раст во согласност со очекуваниот развој на безготовинскиот начин на плаќање. Врз основа на очекувањата за натамошно проширување на депозитната база на банките, како основа за пресметка на задолжителна резерва, за крајот на 2007 година се очекува пораст на салдото на сметките на банките кај НБРМ и готовината во благајна од 19,8%. Проектираната динамика базира на очекувањата дека деловните банки рационално ќе управуваат со ликвидносната позиција, како своевиден одраз на очекуваните квалитативни промени во работењето на банките.

Зголемувањето на монетарните агрегати во 2007 година се очекува да биде детерминирано од неколку фактори: а) зголемување на расположливиот доход на економските субјекти согласно очекувањата за интензивирање на економската активност; б) одржување на постојната склоност кон штедење; в) натамошно зајакнување на довербата во банкарскиот систем и г) зајакнување на монетарно-кредитната мултипликација. Следствено, во 2007 година се очекува пораст на најшироката парична маса М4 (приватен сектор) од 21%. Притоа, денарските и девизните депозити на приватниот сектор се очекува да забележат пораст од 26,6% и 19,5%, соодветно.

Во 2007 година, како континуитет на позитивните движења од претходните две години, се очекува активно користење на девизните средства на банките во функција на интензивирање на кредитната активност во земјата. Согласно проектираниот пораст на паричната маса и претпоставеното зголемено ангажирање на девизните средства на банките за кредитирање во земјата, во 2007 година се очекува годишна стапка на пораст на вкупните кредити на приватниот сектор од околу 20%.

Во 2007 година, согласно проектираната, релативно поекспанзивна фискална политика, каматната стапка на благајничките записи на НБРМ нема да забележи позначителна промена и ќе се движи помеѓу 5 и 6%. Засилената конкуренција во банкарскиот сектор, како и планираниот пораст на кредитирањето на приватниот сектор ќе влијаат на намалувањето на разликата помеѓу активните и пасивните каматни стапки, при што во 2007 година просечната активна каматна стапка на денарските кредити на комерцијалните банки ќе се намали на ниво од под 10% (во септември 2006 година изнесуваше 11%).

5. Фискален сектор

Фискалната политика во 2007 година ќе биде во функција на остварување на подинамичен економски развој, со реформиран даночен систем со транспарентни, едноставни и ниски даноци, како и зголемени продуктивни капитални инвестиции.

Вкупно планираните расходи за 2007 година изнесуваат 112.216 милиони денари, кои, при променета даночна политика ќе се финансираат од оценетите приходи на ниво од 108.821 милиони денари. Оттука, дефицитот на Буџетот на Републиката е планиран во износ од 3.330 милиони денари, односно 1,0% од планираниот БДП. Овој дефицит, го вклучува дефицитот на Централниот буџет кој изнесува 2.805 милиони денари или 0,8% од планираниот БДП и дефицитот на Фондот за магистрални и регионални патишта планиран во износ од 540 милиони денари, односно 0,2% од предвидениот БДП. Повисокиот дефицит е во согласност со реформите и не ја нарушува контролираната буџетска политика, која и понатаму е поддршка на монетарната политика и макроекономската стабилност.

Планираниот буџетски дефицит на централната власт и редовното сервисирање на обврските по домашниот и надворешниот долг ќе се финансира од домашни извори, во најголем дел од приватизации на нетрансформирани претпријатија, од што се очекува да се остварат околу 750 милиони денари. Домашното финансирање ќе биде поддржано и со емисија на државни хартии од вредност во нето износ од 3.500 милиони денари.

Со Буџетот на централната власт за 2007 година е планирана странска поддршка во износ од 2.135 милиони денари и тоа од: а) Светска банка, ПДПЛ-2 аранжманот во износ од 1.352 милиони денари; и б) задолжувањето на

буџетските корисници во износ од 783 милиони денари наменети за капитални проекти.

Фискалната политика во 2007 година која е поддржана од меѓународните финансиски институции, ќе ја зајакне позицијата во преговорите со Европската Унија и НАТО.

5.1. Даночна политика

Со даночната политика во 2007 година се предвидува продолжување на процесот на хармонизирање на легислативата со современите даночни системи на развиените пазарни економии и продолжување на даночните реформи во целокупната даночната област. Паралелно со овој процес ќе продолжат сите мерки и активности во обезбедувањето на ефикасност во утврдувањето и наплатата на даноците и водење на засилена борба со даночните измами. Поголемата соработка меѓу Управата за јавни приходи, Финансиската полиција и Царинската управа ќе придонесе кон зголемување на интензитетот во откривањето на даночните затајувања и нелегалниот увоз, со што ќе се обезбеди зголемување на приходите по основ на даноци и царини. Дополнително, фискализацијата и измените на Законот за готовински плаќања на крајот на 2006 година, исто така ќе влијаат врз намалување на сивата економија. Нелегалниот увоз и сивата економија ќе се намалат и со воведување на софистицирана опрема за рентгенско скенирање на камиони и контејнери на граничните премини.

Заради обврските кои произлегуваат од влегувањето на Р. Македонија во СТО, како и обврските од Договорот за стабилизација и асоцијација, Договорите за слободна трговија кои Република Македонија ги има склучено со сите земји во регионот и Спогодбата склучена со ЕФТА земјите, се очекува во 2007 година непондерираната царинска стапка согласно Царинската тарифа да се намали на 5,96% (за земјоделските производи се очекува стапката да биде намалена на 5,26%, а кај индустриските производи на 6,4%).

Склучувањето на Договорот за пристапување во ЦЕФТА 2006 не се очекува дополнително да влијае врз намалување на царинските стапки бидејќи Република Македонија веќе има склучено Договори за слободна трговија со сите земји членки на оваа организација.

Заради потребата од привлекување на странски инвестиции и зголемување на вработувањето, преку мерките на даночната политика во 2007 година ќе се воведат рамен данок со единствена даночна стапка за персонален данок на доход и данок на добивка. Даночната стапка кај данокот на добивка ќе се намали од 15% на 10% во 2008 година (во 2007 година ќе се применува преодна стапка од 12%). Слично, наместо досегашните стапки од 15, 18 и 24% кај персоналниот данок на доход, во 2007 година ќе се применува единствена стапка од 12%, додека пак пропишаната стапка која ќе се применува од 2008 година е 10%. Исто така, во 2007 година ќе се пропише и нулта стапка на реинвестираната добивка.

Со цел подобрување на наплатата на придонесите за социјално осигурување, се предвидува во 2007 година да се направи целосно усогласување на основниците за плаќање на придонесите со основницата за плаќање на персоналниот данок на доход, со примена од 01.01.2008 година, како и консолидација на нивната наплата и контрола од страна на една институција (Управата за јавни приходи).

Во 2007 година ќе бидат изедначени акцизните стапки кај цигарите од домашно производство и од увоз, со истовремено зголемување на комбинираната стапка за 10% од вкупниот износ на акцизата за овие добра.

5.2. Политика на буџетски расходи

Во структурата на расходите на Буџетот за 2007 година се предвидени значајни промени, но и понатаму ќе доминираат расходите за плати и надоместоци и за трансфери. Притоа расходите на Буџетот во 2007 година ќе бидат номинално поголеми за 19,3% во однос на 2006 година. Во рамките на вкупните расходи на Буџетот, тековните расходи ќе учествуваат со 85,8%, додека капиталните расходи учествуваат со 14,2% во вкупно планираните расходи.

Расходите за плати, наемнини и надоместоци се планирани во износ од 24.230 милиони денари, што претставува зголемување од 3,9% во однос на 2006 година. Вака планираното ниво на масата на плати во себе го вклучува значителниот ефект од декомпресијата на платите на вработените во образованието, детската и социјална заштита и културата, континуитетот на принципот на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во Република Македонија, како и ефектот од воведување на рамниот данок, односно намалување на стапката на персоналниот данок.

Во 2007 година во *тековните расходи*, покрај неопходните средства наменети за нормално функционирање на органите на државната управа вклучени се и средствата за:

- формирање на еквити фондови, како поддршка и зајакнување на инвестиционите активности во македонската економија;
- промотивни активности за привлекување на директни странски инвестиции;
- заштита и унапредување на културното наследство;
- успешно одржување на Евроатлански партнерски совет (ЕАПС) како дел од интегративниот процес во НАТО алијансата;
- унапредување на образовниот процес со зголемување на средствата наменети за стипендии, подобро организирање на превозот за учениците во руралните средини и поголема достапност на интернет услугите во училиштата. Истовремено, предвидено е зголемување на средствата за научно истражувачка работа.

Во делот на тековните расходи предвидени се средства за редовна и навремена исплата на законските обврски во сферата на социјалната заштита, како и буџетска поддршка за структурните реформи, реформата на водостопанските претпријатија, реформата во ЈП Македонски железници и реформата во Армијата согласно со измените на Законот за служба во АРМ. Сепак, најзначаен дел од тековните расходи, 16.164 милиони денари, е наменет за трансферите до вонбуџетските фондови, Фондот за ПИОМ, Фондот за здравство и Агенцијата за вработување.

Капиталните расходи во 2007 година се планирани во износ од 11.033 милиони денари, при што најзначаен дел од средствата е наменет за реализација на инфраструктурните проекти во областа на водоснабдувањето и хидросистемите чие финансирање освен од основниот Буџет е покриено и со заеми. Во 2007 година воведени се новини во издвојувањата во областа на културата и културното наследство. Имено, Владата го оцени како приоритетно и алоцирањето на буџетски средства за заштита на културното наследство преку зголемена грижа за националните културни вредности и интереси. Оваа

поддршка се реализира преку финансирање на проекти за: реставрација на знаменитости, работа на археолошки локалитети, изградба на нови историски културни објекти, историски музеи и реставрирање на автентични споменици на културата. Значителни финансиски средства се предвидени и за инвестиции во образованието и спортот, компјутеризација на училиштата, изградба на спортски сали низ целата територија на Републиката, како и довршување на големата спортска сала во Скопје. Ќе се затвори финансиската конструкција за амбасадата во Брисел и ќе биде набавена софистицирана опрема за рентгенско скенирање на камиони и контејнери за потребите на царината.

5.3. Инвестиции во јавниот сектор

Во 2007 година, инвестирањето на јавниот сектор ќе се остварува врз приоритетни основи со средства на инвеститорите, средства од Буџетот на државата, фондовите, неповратна помош од странски донатори, како и со користење на странски кредити.

Во **патната мрежа** со заем од Европската инвестициона банка, Европската банка за обнова и развој и Фондот за магистрални и регионални патишта, ќе продолжи изградбата на автопатното решение на обиколката на градот Скопје (како спој на коридорите VIII и X), со чија реализација значајно ќе се олесни сообраќајот во градот Скопје. Истовремено, со средства од НАТО и Фондот за магистрални и регионални патишта, ќе продолжи реконструкцијата на оштетените мостови на магистралните и регионалните патишта.

Во текот на 2007 година, ќе започне со реализација Вториот проект за олеснување на трговијата и транспортот во Југоисточна Европа, ТТФСЕ 2, со средства во вид на заем од Светска банка. Истиот ќе биде насочен кон:

-отстранување на преостанатите физички и функционални тесни грла на патната инфраструктура на коридорот X;

-поддршка на развојот на модерен систем за наплата на патарините во согласност со стандардите на ЕУ;

-отпочнување на активности околу надградување на објектите на граничниот премин Блаце на границата со Косово, и подобрување на граничните премини за железнички сообраќај на коридорот X (дел Ниш-Скопје–Солун).

Во **енергетиката**, инвестиционите активности на Владата на Р. Македонија ќе бидат насочени, пред сè кон:

-изградба на далекуводите Штип-Чрвена Могила (Република Бугарија) Битола–Флорина (Република Грција), со што ќе се зголеми стабилноста, ефикасноста и безбедноста на електроенергетскиот систем и ќе се придонесе за поефикасна размена на електрична енергија и основање на регионалниот слободен пазар на електрична енергија;

-отворање на површинскиот коп Брод–Гнеотино, со што ќе се обезбеди јаглен за непречена работа на производство во ТЕЦ “Битола” за наредните 20 години;

-продолжување со изградбата на ХЕЦ “Света Петка” (набавка и инсталирање на опрема);

-отпочнување на изградбата на ХЕЦ “Чебрин” и ХЕЦ “Галиште”, како и интензивирање на активностите околу изградбата на ХЕЦ “Бошков мост”.

Во 2007 година ќе отпочне со реализација Програмата за одржлива енергија која ќе биде финансирана со неповратна финансиска помош од GEF (Global Environmental Fund), администрирана преку Светската банка, со цел

поттикнување на инвестициите за зголемување на енергетската ефикасност и поголемо искористување на обновливите извори на енергија. Грантот ќе се користи за финансирање на следните три компоненти на Програмата:

- пружање на техничка помош за изработка на проекти за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергијата;
- развој и поддршка на компанијата за енергетски сервиси и услуги – ЕСЦО (МТ ЕСЦО);
- финансиска поддршка на инвестициите во енергетска ефикасност и обновливи извори на енергијата преку финансирање на кредити и издавање на гаранции преку Македонска банка за поддршка на развојот (Sustainable Energy Financial Facility).

Еден од инвестициските приоритети на Владата во 2007 година ќе биде и реализацијата на проектите за **водоснабдување** и пречистување на отпадните води во населените места. За таа цел во 2007 година со неповратни финансиски средства од Владата на СР Германија и Буџетот на државата ќе продолжи реализацијата на проектот “Реконструкција на водоводната и канализационата мрежа во Прилеп”. Ќе продолжи физичката реализација на првата фаза на проектот за водоснабдување ХС “Злетовица”, а ќе продолжат и активностите за завршување на проектот за водоснабдување ХС “Лисиче” (инсталирање на опрема).

Во секторот за **наводнување** со обезбедените средства од Буџетот на државата, со неповратна помош од Владата на Холандија и со кредитни средства од Светската банка ќе заврши реализацијата на проектот за Рехабилитација и реконструкција на ХМС “Брегалница”, ХМС “Тиквеш”, ХМС “Радиовце – Бистрица”, ХМС “Гостиварско поле” и ХМС “Бањичко поле”, ќе продолжат активностите за довршување на проектот “Наводнување на јужниот регион на реката Вардар”, финансиран со концесионален заем од Владата на СР Германија.

Со финансиска поддршка од Светската банка, странски донации и Државниот буџет ќе продолжи реализацијата на проектот “Модернизација на образованието”, проектот “Развој на здравствениот сектор” (набавка на медицинска биотехнологија) и проектот “Имплементација на социјалната заштита”, како и Проектот за имплементација на реформите во правниот и судскиот систем и институционалната поддршка.

5.4. Управување со јавниот долг

Во Стратегијата за управување со јавен долг 2007-2009 година усвоена од Собранието, Владата на Р. Македонија на среден рок ги утврди лимитите во чии рамки ќе се движи јавниот долг, целите за подобрување на структурата на должничкото портфолио, како и мерките кои треба да се превземат за постигнување на тие цели. Согласно Стратегијата, во периодот од 2007 до 2009 година, јавниот долг ќе опаѓа до ниво од 33% од БДП, а долгот на Општата влада до 30% од БДП. Во однос на валутната структура на должничкото портфолио, Владата ќе превземе активности за континуирано зголемување на домашниот долг, во однос на надворешниот долг, како и зголемување на долгот деноминиран во ЕУР во вкупната структура на надворешниот долг.

За поефикасно управување со јавниот долг, во согласност Законот за јавен долг, Владата на Р. Македонија ќе формира единствен регистар на јавен долг. За тоа, ќе биде набавен софтвер во кој ќе бидат интегрирани сите податоци за вкупниот јавен долг. Ваквата база на податоци ќе претставува солидна основа

за генерирање на поквалитетни извештаи и анализи за јавниот долг, поцелосно следење на движењата и состојбата на јавниот долг во рамки на лимитите утврдени со стратегијата, како и поцелосна контрола на задолжување на јавните претпријатија и општините и ефикасно управување со ризиците.

Во таа насока, основна цел во управувањето со јавниот долг во 2007 година ќе биде развојот на примарниот и секундарниот пазар на државни хартии од вредност. Имено, континуираното издавање на државните хартии од вредност (ДХВ) ќе продолжи и во 2007 година. Интенција е зголемување на рочноста што значи поголема застапеност на ДХВ со подолги рокови за разлика од изминатиот период, а посебен нагласок ќе биде ставен на државните обврзници. И фреквенцноста на издавање на хартиите со подолга рочност ќе се зголеми преку почести емисии во текот на годината. Нето емисијата на ДХВ и во текот на 2007 година ќе се зголемува согласно планот и проекциите за емисија на ДХВ за наредниот период и во текот на 2007 се планира истата да изнесува 3,5 млрд денари.

Новина во 2007 година ќе биде воведувањето на неконкурентните понуди, со што ќе се овозможи инвеститорите да аукцираат на аукциите на ДХВ само со износи, а каматната стапка што ќе им се додели ќе биде просечната пондерирана каматна стапка постигнатата на аукцијата. Воведувањето на неконкурентните понуди ќе претставува голема погодност за помалите инвеститори.

Врз основа на анализите на однесувањето на банките на аукциите во 2006 година, Владата во 2007 година ќе воведо примарни дилери, односно ќе селектира ограничен број на банки што ќе имаат ексклузивно право да купуваат на аукциите на примарниот пазар на ДХВ, како и ригорозни обврски за пласман на ДХВ, за котација на секундарниот пазар, и сл. Примарните дилери ќе придонесат за зголемување на конкурентноста меѓу банките и ќе овозможат поефикасно спроведување на примарната емисија на ДХВ.

Истовремено, оваа новина ќе го поттикне развојот на секундарниот пазар, односно ќе овозможи понатамошната промоција на Пазарот преку шалтер (ОТЦ) како поддршка на примарниот пазар. Со воведувањето на овој систем, примарните дилери, покрај главната улога, можат да се јават и во улога на поддржувачи на секундарниот пазар (маркет мејкери), со тоа што ќе обезбедуваат редовно котирање на продажни и куповни цени на државни хартии од вредност заради одржување на ликвидноста на пазарот. Со цел да се постигне целосна институционализација на ОТЦ, ќе се промени регулативата во насока на користење на софтверска платформа која ќе овозможи редовно котирање на цените на државните хартии од вредност, по моделот на регулативата за девизниот пазар.

6. Надворешен сектор

6.1. Мерки за поттикнување на извозот

Либерализацијата на надворешно трговската размена ќе продолжи и во 2007 година, преку примена на Договорот за изменување и пристапување кон ЦЕФТА (ЦЕФТА 2006), со што ќе се создадат услови за продлабочување на соработката со земјите од Југоисточна Европа, во трговијата со стоки и услуги, проток на капитал и инвестиции.

Со пристапувањето на Република Бугарија и Романија во ЕУ ќе престане примената на билатералните договори за слободна трговија со овие земји, и

надворешно трговската размена ќе се одвива во рамките на Спогодбата за стабилизација и асоцијација (ССА) со ЕУ, при што речиси во целост ќе се либерализира извозот на земјоделско-прехранбените производи во овие земји и ќе се намали степенот на либерализација на увозот на индустриските производи од овие земји. Зголемената либерализација во извозот на земјоделско-прехранбените производи во комбинација со зголемената поддршка за земјоделскиот сектор од страна на Владата на Р. Македонија, позитивно ќе влијае врз извозот на примарните земјоделски производи. Оттука, се очекува подобрување на надворешно-трговскиот биланс со овие земји.

Владата ќе подготви Програма за подобрување на конкурентноста на македонските производи и услуги за 2007 година. Истата ќе содржи активности со кои ќе се стимулираат деловните субјекти при воведување на систем за квалитет и сертификација (ISO, HACCP - Проект Црвено Сонце) со оглед дека европските пазари познаваат само производи со сертификат за постојан и докажан квалитет. Истовремено, ќе се изработуваат промотивни материјали и ќе се врши рекламирање на македонските производи и услуги во странски медиуми за информирање, со цел нивните брендови да станат препознатливи на странските пазари. Владата ќе ги засили маркетинг истражувањата, ќе поттикнува воведување на нови технологии, учество и организација на саеми, бизнис-форуми, ќе организира презентација на целокупното стопанство во Германија, Украина, Блискиот Исток и други манифестации во странство, ќе организира кампањи за промоција на квалитетот на домашните производи (Жолто Сонце) и др.

Имајќи го предвид значењето на менаџерските способности врз профитабилноста и конкурентноста на претпријатијата, Владата на Р. Македонија, во соработка со стопанските комори, во 2007 година ќе иницира формирање на Конзорциум на најуспешните домашни претпријатија кои би формирале Центар за менаџерско образование.

6.2. Соработка со Европската Унија

Во 2007 година, Владата на Република Македонија ќе ја засили својата соработка со Европската Унија. Во таа насока, во декември 2006 година Владата ја презентираше својата прва Пред-пристапна економска програма 2007-2009, која како обврска се наметна со добивањето на кандидатскиот статус за членство во Унијата. Исто така, Владата официјално ќе го презентира и Националниот развоен план за периодот 2007-2009, во кој се утврдени инвестиционите приоритети на Република Македонија и можностите за нивно финансирање. Дополнително ќе бидат предложени и Оперативните програми за управување со финасиските средства за проектите, како и Стратешката Кохерентна Рамка која ги компилира документите на Европската комисија, Повеќегодишниот индикативен развоен план и Повеќегодишната индикативна финансиска рамка, со кои се детерминираат постапките, процедурите, проектите, алокацијата и начинот на користење на средствата од Европската Унија со Националниот Развоен План и останатите акти на Владата на Република Македонија.

Владата ќе го продолжи комплетирањето на веќе отпочнатите проекти кои се финансираат во рамките на КАРДС Програмата. Започнувајќи од 2008 година, Владата на РМ ќе отпочне со користење на средствата од Инструментот за пред-пристапна помош (ИПА) кои ќе се реализираат преку петте компоненти: а) институционална надградба, б) прекугранична соработка, в) регионален развој, г) развој на човечки ресурси и д) рурален развој. Сеопфатната цел на пред-пристапната помош е да ги поддржи напорите на земјата во исполнување на

Копенхашките критериуми за пристапување во однос на воспоставување на стабилни институции, владеење на правото, човековите права и обезбедување на функционирање на пазарна економија со капацитет за справување со конкурентноста и силите на пазарот во рамките на ЕУ.

6.3. Соработка со меѓународните финансиски институции

Во 2007 година, Владата на Република Македонија ќе продолжи да одржува високо ниво на соработка со меѓународните финансиски институции, пред се, Меѓународниот Монетарен Фонд, Светската банка и Европската банка за обнова и развој, како најзначајни партнери во имплементирањето на здравите макроекономски политики и структурни реформи. Исто така, ќе се подигне нивото на билатералната соработка со Европската инвестициона банка и Банката за развој при Советот на Европа.

Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) - Во текот на 2007 година, соработката на Република Македонија со ЕБОР ќе биде фокусирана на успешно завршување на Проектот за подобрување на водоснабдувањето и третманот на отпадни води - МЕАП и Проектот за унапредување на цивилната воздушна пловидба, како и забрзана имплементација на другите тековни проекти во јавниот сектор, финансирани со заеми од ЕБОР.

Согласно усвоената Стратегија на ЕБОР за Република Македонија за периодот 2006-2008 година, Владата ја поддржува и охрабрува определбата на ЕБОР за нејзино поголемо учество и поддршка на развојот на приватниот сектор, со тенденција за остварување на сооднос на нејзиното портфолио на инвестирање во јавниот и приватниот сектор на Република Македонија од 40/60, понатамошно зајакнување на финансискиот сектор и рехабилитација на транспортната, енергетската и локалната инфраструктура.

Европската инвестициона банка (ЕИБ) - Соработката со ЕИБ ќе продолжи со понатамошна реализација на тековните проекти и тоа: Проектот за патишта 2 (Заобиколница околу Скопје) и Проектот за рехабилитација на трафостаниците во Република Македонија, реализиран од страна на МЕРСО. Исто така, ќе продолжат да се користат средствата од Револвинг фондот создаден преку имплементацијата на АПЕКС Глобалниот заем, наменет за финансирање на мали и средни претпријатија преку деловните банки. Имплементацијата на овие средства ќе се врши преку Македонска банка за поддршка на развојот (МБПР) во соработка со деловните банки преку кои ќе се канализираат средствата до крајните корисници.

Банката за развој при Советот за Европа (ЦЕБ) – Владата на Р. Македонија во 2007 година ќе ја продолжи соработката со ЦЕБ во рамките на веќе отпочнатите проекти, но ќе го интензивира користењето на средствата од кредитната линија за креирање на нови работни места преку финансирање на мали и средни претпријатија. МБПР, во соработка со консултантите ангажирани во рамките на проектот, ќе работат на промовирање на оваа кредитна линија и избор на деловни банки за ефикасно имплементирање на средствата. Понатамошната соработка со ЦЕБ ќе продолжи преку изнаоѓање на нови проекти кои се приоритетни за Владата на Р. Македонија и за кои е потребна финансиска поддршка. Се планира поддршка од ЦЕБ во однос на рехабилитација и обновување на инфраструктурата во секторот образование и здравство.

Меѓународниот фонд за развој на земјоделството (ИФАД) - Активностите поврзани во соработката со оваа меѓународна финансиска институција во 2007 година, ќе се одвиваат во насока на реализација на договорените проектни

активности со Проект за финансиски услуги во земјоделството – ИФАД 2, како и Програмата за пазарни врски, а воедно ќе бидат насочени и кон испитување на можностите за имплементација на последователен трет финансиски аранжман – ИФАД 3. Со ова ќе се заокружи финансиската конструкција за инвестирање во секторот земјоделство и негова подготовка во периодот пред отворање на можноста за користење на пред-пристапните ИПАРД фондови на Европската Унија.

6.4. Европска интеграција

Стекнувањето на Република Македонија со статус на земја кандидат за членство во ЕУ ќе претставува силен поттик за натамошниот тек на остварувањето на основните поставени цели, насоки и приоритети на политиката на Владата. Успешното спроведување на процесот на европските интеграциони процеси наметнува потреба од продолжување на започнатите реформи, кон целосно исполнување на условите за членство во ЕУ.

Во таа насока, покрај редовното следење на спроведувањето на Спогодбата за стабилизација и асоцијација, во 2007 година активностите на Владата ќе бидат насочени кон следење на спроведувањето и редовно ажурирање на усвоената Национална програма за усвојување на правото на ЕУ (НПАА), која ги вклучува краткорочните и среднорочните активности за подготовка на Република Македонија за превземање на обврските за членство во ЕУ. Програмата предвидува континуирано усогласување на домашното законодавство со законодавството на Унијата, како и градење на институции неопходни за имплементација на законодавството со проекции за фискални импликации. Притоа, програмата ќе ги опфати буџетските средства и фондовите за странска поддршка потребни за спроведување на предвидените задачи. Ова ќе биде почетна основа за стратешкото планирање и планирањето на Буџетот на Република Македонија во наредните години.

НПАА во себе ќе ги вклучи обврските превземени со Европското партнерство и активностите насочени кон подобрување на утврдените области согласно Мислењето на Европската комисија и Редовниот годишен извештај за напредокот во процесот на пристапување на Република Македонија во ЕУ. Мониторингот на реализацијата предвидува континуирана комуникација со министерствата и другите органи на државната управа и изготвување на редовни извештаи за реализација на истата.

Усвоената НПАА ќе обезбеди добра почетна основа за започнување на процесот на преговори за членство. Во таа насока во 2007 година активностите ќе бидат насочени кон воспоставување на ефикасна преговарачка структура и градење на идните преговарачки позиции на органите на државната администрација.

Во 2007 година ќе продолжи и процесот на изработка за македонска верзија на *acquis communautaire* (правото на ЕУ). Се предвидува 10.000 страни на Службениот весник на ЕУ да бидат стручно преведени и ревидирани со конзистентна правна и техничка терминологија. Исто така, ќе продолжат и активностите кои се однесуваат на оспособување на државните службеници во органите на државната управа за прашања од ЕУ, односно спроведување на Оперативниот план за ЕУ обука 2007-2008.

Владата на Р. Македонија во 2007 година ќе продолжи со спроведување на информативна кампања за подигање на јавната свест за интеграција на РМ во ЕУ и европските прашања, заради реализација на Оперативниот план за информирање и комуникација со јавноста за 2007 година. Исто така, ќе бидат

изготвени публикации, билтени, брошури, организација на информативни настани и редовно ажурирање и надградување на веб страницата.

Со цел максимизирање на користењето на странска помош поврзана со реформите комплементарни на процесот на интегрирање на Република Македонија во Европската унија, во 2007 година Владата ќе воспостави оперативен децентрализиран систем за користење на Фондовите на ЕУ и ќе ги финализира подготовките за користење на ИПА помошта. Исто така, во текот на 2007 ќе се потпише финансискиот меморандум за користење на ИПА инструментот за 2007, како и финансиските меморандуми за билатерална помош.

Анекс 1 Проекција на макроекономските агрегати

Основни макроекономски индикатори	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Реален сектор						
Бруто домашен производ						
- стапка на реален раст	4.1	4.0	4.0	6.0	6.0	6.5
- тековни цени, во милиони денари	265,257	277,247	298,140	325,509	353,666	386,070
- милиони САД долари	5,368	5,625	6,049	6,604	7,175	7,833
- милиони Евра	4,324	4,523	4,864	5,310	5,769	6,298
Инфлација (трошоци на живот, просек)	-0.4	0.5	3.4	3.0	2.5	2.5
Плати (месечен просек, нето)						
- номинален пораст	4.0	2.5	7.0	3.3	3.5	3.5
- реален пораст	4.4	2.0	3.6	0.3	1.0	1.0
Пораст на вработеноста (во %)	-4.1	4.3	4.0	4.0	4.0	4.0
Надворешен сектор						
Извоз (ф.о.б.), милиони САД \$	1,673	2,040	2,366	2,662	2,930	3,206
Увоз (ф.о.б), милиони САД \$	2,793	3,097	3,668	4,051	4,356	4,679
Трговски биланс (милиони САД \$)	-1,120	-1,057	-1,302	-1,389	-1,426	-1,473
Трговски биланс (% од БДП)	-20.9	-18.8	-21.5	-21.0	-19.9	-18.8
Дефицит на тековна сметка (милиони долари)	-414.8	-81.5	-76.3	-224.0	-184.0	-162.0
Дефицит на тековна сметка (% од БДП)	-7.7	-1.4	-1.3	-3.4	-2.6	-2.1

Извор: Министерство за финансии, НБРМ и ДЗС

Макроекономската политика на Република Македонија за 2007 година ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија”

Бр. _____

Скопје

Претседател на Владата,
М-р Никола Груевски